

Šole glasbe v Sloveniji Vladimir Lovec

Simpozij ob 100-letnici rojstva Vladimirja Lovca (1922–1992) in 60-letnici Oddelka za muzikologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani

18. 11. 2022 od 9.00 do 15.00 v **sejni sobi Pretorske palače v Kopru**, Titov trg 3
([Pretorska palača - Visit Koper](#))

Spremljajoči program

Koncert ob 19.30 v dvorani Pokrajinskega muzeja Koper, Kidričeva ul. 19 (cene vstopnic: 10 € odrasli, 8 € upokojenci in študenti; več o koncertu Društva prijateljev glasbe: [DPG Koper - koncerti](#))

Razstava o Vladimirju Lovcu *Umetnost mora biti iskrena, poštena, neposredna in lepa*. Na ogled tega dne od 16.00-19.30 v **Galeriji Pokrajinskega muzeja Koper**, Kidričeva ul. 23, (prost vstop, več o razstavi: [Razstave \(vladimirlovec.si\)](#))

Organizatorji: Oddelek za muzikologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani, Glasbenonarodopisni inštitut ZRC SAZU, Zavod lepih umetnosti, Slovensko muzikološko društvo; v sodelovanju z Mestno občino Koper, Društvom prijateljev glasbe, Pokrajinskim muzejem Koper in Zvezo kulturnih društev Koper

Programski odbor: izr. prof. dr. Lada Duraković, univ. dipl. muzikol. Helena Filipčič Gardina, znan. sod. dr. Urša Šivic, znan. sod. dr. Ivana Vesić, doc. dr. Katarina Zadnik, doc. dr. Aleš Nagode, prof. dr. Svanibor Pettan, prof. dr. Leon Stefanija

Organizacijski odbor: doc. dr. Nejc Sukljan, prof. dr. Leon Stefanija, univ. dipl. muz. Teja Turk

Program

9.00

Pozdravni nagovor namestnika predstojnika Oddelka za muzikologijo Nejca Sukljana, Ivana Florjanca in Helene Filipčič Gardina

9.05–10.30

Helena Filipčič Gardina: Pregled življenjske poti in glasbenega delovanja Vladimirja Lovca (1922–1992)

Boštjan Udovič: Regionalizacija in marginalizacija: stekleni stolp skladateljev Slovenske Istre v slovenskem glasbenem observatoriju – primer Vladimirja Lovca in Giuseppeja Tartinija

Ivan Florjanc: Epistola za violino in klavir Vladimirja Lovca

10.30–10.45 coffee break

10.45–12.15

Gregor Pompe: »Hodim nekam svoja pota.« Slogovna vprašanja ob simfoničnem opusu Vladimirja Lovca

Bojan Glavina: klavirski opus Vladimirja Lovca

Henrik Neubauer: Skladatelj Vladimir Lovec in baletno-koreografski par Vuka in Stanislav Hiti

12.15–13.30 coffee break

13.30–15.00

Tjaša Ribizel Popič: Vladimir Lovec v vlogi glasbenega kritika

Nejc Sukljan: Traktatek o umetnosti zvoka in petja: vpogled v zgodovino poučevanja glasbe v Kopru

Leon Stefanija z gosti: Pogovori ob skladbi Eclogue za klarinet in klavir Vladimirja Lovca

[Helena Filipčič Gardina: Pregled življenjske poti in glasbenega delovanja Vladimirja Lovca \(1922–1992\)](#)

Vladimir Lovec je s svojim vsestranskim delom pomembno zaznamoval razvoj glasbene kulture na Primorskem. Štiri desetletja je živel v Kopru, kjer je postavljaj temelje glasbenega izobraževanja in koncertnega življenja po 2. svetovni vojni kot eden prvih glasbenih urednikov Radia Jugoslovanske cona Trsta (današnjega Radia Koper), drugi ravnatelj koprške glasbene šole, ki jo je vodil 13 let, več kot 30 let pedagog za pouk klavirja, teoretskih predmetov in glasbene zgodovine, prvi dirigent šolskega orkestra, vodja več pevskih zborov, glasbeni kritik, avtor radijskih glasbenih oddaj, pisec koncertnih listov, soustanovitelj koprške koncertne poslovalnice Društvo prijateljev glasbe, ki ji je nudil tehtno umetniško podporo, sodelujoči pri ustanavljanju Združenja pevskih zborov Primorske in vse prej kot nazadnje skladatelj žanrsko raznovrstnega opusa iskrenega glasbenega izraza. Lovec je ustvaril številna glasbena dela za potrebe mladinskih komornih in orkestrskih sestavov in tudi vrsto priredb, orkestracij ter klavirskih spremljav za obalne glasbene šole. Poleg tega njegova glasbena zapuščina zajema samospeve, klavirske skladbe, komorna in orkestrska dela, tudi nekaj scenske in baletne glasbe. Lovčeve kompozicije so

zveneale na koncertnih odrih in zvočnih posnetkih v interpretaciji mnogih eminentnih poustvarjalcev, natisnjene pa so pri Društvu slovenskih skladateljev, Združenju skladateljev Jugoslavije (Savez kompozitora Jugoslavije) in Centru za glasbeno vzgojo Koper oz. današnji Glasbeni šoli Koper. Že pred selitvijo v Koper leta 1951 je bil Lovec glasbeno dejaven v različnih inštitucijah (Jugoreklam, ljubljanski Opera in Drama, kulturna društva) in medijih (Radio Ljubljana, Ljudska pravica) med študijem kompozicije pri Lucijanu Mariji Škerjancu in dirigiranja pri Danilu Švari v Ljubljani. Prispevek odstira življenjsko pot in vsestransko Lovčevo delovanje na glasbenem področju na podlagi biografskih virov, arhivskega in dokumentarnega gradiva ter pričevanj, tudi Lovčevih.

Boštjan Udovič: Regionalizacija in marginalizacija: stekleni stolp skladateljev Slovenske Istre v slovenskem glasbenem observatoriju – primer Vladimirja Lovca in Giuseppeja Tartinija

Slovenska glasbena krajina je v svojih kontekstih zelo specifična. Če bi bili »brutalno iskreni«, bi lahko dejali, da moraš, če želiš uspeti, delati v Ljubljani, obrobje – bodisi Maribor, Novo mesto, Murska Sobota ali Slovenska Istra so v tem okviru zanemarjeni, pozabljeni, če ne celo marginalizirani. Število je takšnih primerov, a v našem prispevku bomo obravnavali dva – Vladimirja Lovca in Giuseppeja Tartinija. Oba velika glasbenika, ki sta v občem slovenskem spominu nepoznana in odrinjena na rob, občasno razumljena le kot del lokalne ali regionalne kuriozitet. Četudi se zdi, da Tartini in Lovce nimata veliko skupnega, pa ju povezuje območje, kje sta delala, kultura, ki sta jo ustvarjala, ter nepoznanost in marginalizacija njunega dela, ki jo doživljata v okviru glasbene krajine samostojne države. Vzporednice, ki sicer same po sebi niso nič posebnega, a sočasno označujejo nekaj, kar presega samo glasbeno tematiko in kaže na veliko zahtevnejši politično-zgodovinsko-ideološki problem umestitve kulturnih dosežkov Slovenske Istre v sistem slovenske (glasbene, pa tudi politično-kulturne) krajine.

Ivan Florjanc: Epistola za violino in klavir Vladimirja Lovca

Skladbo skladatelja opazuje skladatelj in teoretik skozi oči ustvarjalca, ki se podaja na pot iskanja temeljnih odgovorov ustvarjalnega procesa.

Gregor Pompe: »Hodim nekam svoja pota.« Slogovna vprašanja ob simfoničnem opusu Vladimirja Lovca

Redki zapisi o glasbi Vladimirja Lovca (1922–1992) so polni precej različnih slogovnih označevalcev – klasično, neoklasicistično, neobaročno, ekspresivno/ekspresionistično, romantično, poznoromantično – pa tudi sam skladatelj se zdi ob vprašanjih, kam bi sebe umestil slogovno, precej zmeden, saj sprva tudi sam uporablja hkrati več različnih oznak, se nato umika, da svojega sloga sploh ne zna opredeliti, in na koncu prepričano zapiše, da naj bi v resnici sploh ne

imel izstopajočih vzornikov, da torej hodi »nekam svoja pota«, kar bi lahko govorilo o izrazito osebnem slogu.

Prediranje v skladateljev ne sicer ravno obsežen simfonični opus (poleg šestih simfoničnih del je skladatelj ustvaril še tri skladbe za godalni orkester) bo skušalo dati odgovor na ta zapletena slogovna vprašanja. Slednja je seveda nujno motriti v kontekstu glasbe 20. stoletja, ki jo je v marsičem zaznamoval fetišistični gon za novim, enkratnim, inovativnim. Pokazalo se bo, da so različni slogovni označevalci posledica tega, da je skladatelj načine dela s posameznimi glasbenimi elementi prevzel iz različnih slogovnih okolij, da je tako njegova glasba hkrati eklektična in v tipični kombinaciji tudi samosvoja. Ob tem ne gre prezreti določene slogovne in tudi ustvarjalne statike – skladateljeva dela ne kažejo le jasnih, »klasičnih« vzorov, temveč se pogosto zdijo v načinu dela, torej v poetoloških izhodiščih, kot kloni ene in iste ustvarjalne matrice.

[Aleš Nagode: Lovčeve skladbe za glas in klavir](#)

Lovec je kot vsestranski ustvarjalec, pedagog in organizator zapustil okrog 40 samospevov, več kot 35 klavirskih skladb, številna komorna dela, 2 koncertantni deli, 2 simfoniji in druga orkestralna dela, scensko in baletno glasbo. Ustvaril je tudi blizu 200 priredb, orkestracij in klavirskih spremljav za potrebe mladinskih komornih in orkestrskih sestavov. Lovčeva izvirna dela so digitalizirana in dostopna v [zbirki del Vladimirja Lovca v Digitalni knjižnici Slovenije](#). Prispevek obravnava Lovčevo samospevno zapuščino.

[Bojan Glavina: klavirski opus Vladimirja Lovca](#)

Skladatelj Vladimir Lovec se je v slovenskih strokovnih glasbenih krogih uveljavil predvsem kot ustvarjalec komorne glasbe, samospevov, ter orkestralnih del. Skoraj popolnoma neznana pa je velika večina njegovega precej obsežnega klavirskega opusa.

V arhivu Glasbene zbirke Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani hranijo še vrsto praktično neznanih Lovčevih rokopisov, ki šteje čez dvajset bolj ali manj obsežnih klavirskih del. Prvi natis so dočakala šele v letošnjem jubilejnem letu ob skladateljevi 100. obletnici rojstva, to je po več kot sedemdesetih letih od nastanka velike večine teh del.

V vseh teh skladbah se misli in izpovedi ustvarjalca kažejo skozi izčiščeno, prepoznavno osebno pisavo. To je absolutna glasba, v kateri se ideje porajajo v glavnem iz zvoka in notranjega, intimnega sveta, manj iz zunanjih pobud. Seveda skladatelja Lovca po tem lahko prištevamo med ekspresioniste, ob vsem upoštevanju tudi ostalih: poznoromantičnih, neoklasicističnih in neobaročnih prvin v njegovem kompozicijskem slogu. Ekspresivna govorica se giblje v svetu zvočnih abstrakcij, ki pa nikoli niso radikalne. V svoji pripovedi so vedno razumljive, komunikativne, ter notranje povezane in naravno izpeljane, sama glasbena tvarina pa je umeščena v razširjene tonalne pokrajine. Ideje izhajajo preko intelekta, iz

intuitivnega občutenja sozvočij in njihovih zaporedij, skozi večplastno fakturo pa je vedno prisotna rdeča nit – linearno vodenje glasov in polifono razmišljanje.

Lovčeva klavirska glasba v celoti nudi veliko izraznih možnosti; njegove pripovedi so zanimive, pretehtane, v klasičnem smislu prečiščene, vedno logično izpeljane in zaokrožene, z nepogrešljivim občutkom za ravnotežje oblike. V vsej raznolikosti prisotnih izrazov je v ospredju največkrat liričnost, meditativnost, skrivnostnost, zasanjanost, trpkost, žalobnost, dramatičnost, grotesknost, pa tudi nežnost, prisrčnost, idiličnost.

S svojim celotnim klavirskim opusom, se Vladimir Lovec uvršča med pomembnejše slovenske ustvarjalce, ki so svoja dela namenili temu instrumentu in ga po umetniški prepričljivosti in tehtnosti vsekakor lahko postavimo ob bok skladateljem Pavlu Šivicu, Marijanu Lipovšku, Mariju Kogoju, Janku Ravniku, Vilku Ukmarju, Lucijanu Mariji Škerjancu, Janezu Matičiču in mogoče še nekaterim drugim.

[Henrik Neubauer: Skladatelj Vladimir Lovec in baletno-koreografski par Vuka in Stanislav Hiti](#)

Prispevek bo obravnaval obdobje delovanja Baletne šole v Kopru od leta 1949 do tragične smrti Stanislava Hitija leta 1975. V prvem delu bo opisano delovanje omenjene baletne šole z vsemi dosežki in razmeroma težkimi pogoji, v katerih je delovala ta šola, ki sta jo ustanovila zakonca Stanislav (1922-1975) in Vuka Kumar-Hiti (1914-2009). Delovanje šole je razdeljeno na različna obdobja – v okviru Glasbene šole Koper (1949-1953), samostojno obdobje (1953-1955), vključena v gledališče Koper (1955-1957), v okviru Okrajnega sveta Svobod in prosvetnih društev Koper (1957-1962), v okviru Občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev v Kopru (1962-1966) in nazadnje v okviru Zveze kulturno-prosvetnih organizacij Obale v Kopru (1966-1975). Šola obeh Hitijev se je zgledovala po leta 1948 ustanovljenih Državnih nižjih baletnih šolah v Mariboru in Ljubljani in je njeno delovanje predvsem po številu javnih nastopov občutno presegalo obe preostali šoli

Drugi del bo zajel sodelovanje obeh Hitijev s skladateljem Vladimirjem Lovcem, najprej kot pianistom na njenem baletnem večeru leta 1951, nato pa izvedbo treh Lovčevih skladb v baletni obliki. Najprej sta dvakrat izbrala že obstoječi skladbi – *Romantično suito za klavir*, ki je bila napisana leta 1953, izvedla jo je pa Baletna šola Koper 1. junija 1955 ter *Godalni kvartet v c-molu*, napisan leta 1956 in izveden z naslovom *Endimion in Selena* 14. maja 1959, tudi Baletne šole Koper.

Tretje delo pa je Vladimir Lovec napisal prav po naročilu obeh Hitijev. Scenarij sta pripravila sama in dala delu naslov *Balada o delu*. Vladimir Lovec je ta polvečerni balet napisal leta 1960, izvedli so ga pa še isto leto 9. junija. Vse tri skladbe bodo dopolnjevali odzivi v medijih, kolikor jih je bilo mogoče najti.

[Tjaša Ribizel Popič: Vladimir Lovec v vlogi glasbenega kritika](#)

Vladimir Lovec je bil v svoji vsestranskosti izjemen. Poleg ustvarjanja, pedagoškega udejstvovanja, poustvarjanja in vodenja je imela mesto v Lovčevi produkciji tudi

glasbeno kritiška dejavnost, ki šteje 90 objavljenih glasbenih kritik (ohranjene kritike hrani Glasbena zbirka NUK) v časopisih *Ljudska pravica*, *Tedenska tribuna*, *Slovenski Jadran* in *Primorske novice*, glasbene kritike pa so variirale glede na različne dejavnike. Zato je namen prispevka v prvem delu analizirati trende Lovčevih glasbenih kritik glede na čas nastanka, kraj izvedbe, izvajalce, publikacijo in sentiment (tj. naklonjenost do izvajalca oz. sam ton kritike. Termin sentiment si pri tem izposojam s področja računalniškega procesiranja naravnega jezika, pri katerem gre za samodejno zaznavanje, kakšna čustva so v določenem besedilu prevladujoča). V drugem delu pa skuša prispevek ponuditi oris Lovčevega glasbeno kritičnega sloga.

Nejc Sukljan: *Traktatek o umetnosti zvoka in petja: vpogled v zgodovino poučevanja glasbe v Kopru*

Traktatek o umetnosti zvoka in petja: vpogled v zgodovino poučevanja glasbe v Kopru

Leta 1910 je v Kopru potekala Prva istrska pokrajinska razstava, na kateri je bil med mnogimi predmeti v glasbeni sobi razstavljen tudi rokopisni Traktatek o umetnosti zvoka in petja: teorija in praksa (*Trattatello dell'arte del suono e del canto teorico e pratico*), ki naj bi ga leta 1836 napisal neki Luigi Biscontini. Rokopisni zvezek je na razstavi predstavil njegov takratni lastnik Simone Vascotti, ki ga je naslednje leto (1911) podaril, najverjetneje koprski knjižnici. V naslednjih desetletjih se je spis izgubil in se je (večinoma na podlagi zapisa v razstavnem katalogu) le občasno omenjal v muzikološki literaturi. Nedavno je bil v okviru projekta Stare tradicije v novih oblačilih (J6-1809) rokopisni zvezek ponovno odkrit; hranijo ga na Oddelku za domoznanstvo in knjižno dediščino Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper.

Prispevek želi odgovoriti na nekatera temeljna vprašanja, ki se postavljajo ob obravnavi ponovno odkritega glasbenega rokopisa: Kdaj je rokopis nastal in kdo je bil njegov avtor? Kaj je vsebina rokopisa, kako se je mogel rabiti in kakšen je bil njegov pomen za poučevanje glasbe v Kopru v 19. stol.?

Leon Stefanija: pogovori ob skladbi *Eclogue* za klarinet in klavir Vladimirja Lovca
Skladba *Eclogue* za klarinet in klavir nosi datum nastanka 14. 6. 1969 (natisnjena je bila 1978 v založbi Edicij Društva skladateljev). Danes je dostopen posnetek na naslovu <https://www.youtube.com/watch?v=tRNq6pE2KuY>.

Po imenu je ekloga pastoralna pripoved, pogosto v obliki pastirskega monologa ali dialoga. V latinski literaturi so najbolj znani primeri Vergilovih bukolik («kmetskih» podob). V renesansi so takšne pesmi dobile tudi bolj dramatično obliko: egloga je v 16. in 17. stoletju pastirska igra z glasbo, povezani s špansko zarzuelo. Do konca 18. stoletja se je oblika trdno uveljavila v evropski literaturi, v začetku 19. stoletja pa je s skladateljem Janom Václavom Tomášekom postala klavirska miniatura. Pisali so jih še César Franck (op.3, 1842), Franz Listzt (št. 7 prve knjige *Années de pèlerinage*, 1848–54), Antonin Dvořák (op. 52, št. 4, 1880, in štiri druge iz op. 56), Vítězslav Novák (op. 11, 1896), Egon Wellesz (op. 11, 1911) in še nekateri

skladatelji. V Sloveniji sta natisnjen i samo dve eklogi, poleg Lovčeve še Ekloga Albina Weingerla za rog in pihalni kvintet.

O skladbi bodo govorili vrhunski izvajalci – vsak s svojega zornega kota. Izhodišča za pogovor so naslednja vprašanja:

- Kaj je ekloga (pastorala) v zahodni glasbeni literaturi?
- Kako vidite Lovčevo Eklogo iz leta 1969?
- Kaj danes predstavlja pastoralnost v glasbi: ali koncept pastoralnosti še vedno obstaja v glasbeni praksi?
- Kaj Vam, izvajalcem, pove tovrstna »socialna nalepka« tipa *pastorala*, *bukolika*, *ekloga* ipd. danes?

Sogovorniki: Aleksandra Pavlovič (pianistka), Dalibor Miklavčič (orgle, pedalni klavikord), Thys Grobelnik (čembalist), Domen Marinčič (viola da gamba), Andrej Zupan (klarine), Robert Stanič (klarinetist), Edvilio Gardina (umetnostni zgodovinar).